

KYSTVERKMUSEA

Årsrapport 2015

KYSTVERKMUSEA

Lindesnes | Jæren | Sunnmøre | Lofoten

Innhold

VISJON	3
Hvem og hva er Kystverkmusea?	3
Økonomi	5
Generelt	5
Intern arbeidsdeling i Kystverkmusea	6
Samarbeid med andre organisasjoner/institusjoner	8
Internasjonalt samarbeid	9
Prosjektmidler	11
Besøksstall	11
Forvaltning	12
Forskning og dokumentasjon	14
Formidling	16
Forankring	20
Fornyng	22
Samarbeid med MKGF i 2015	24
Kystverkmuseas kalender i 2015	25

Visjon

Kystverkmusea skal fylle en aktiv dialogrolle i forhold til samfunn og samtid.

Kystverkmusea skal være en aktiv og attraktiv samarbeidspartner for etaten.

Kystverkmusea skal framstå som et veldrevet museumsnettverk med høy produktivitet og faglig tyngde.

Hvem og hva er Kystverkmusea?

Kystverkmusea er navnet på Kystverkets etatsmuseum, som ble etablert i 2008. Opprettelsen av Kystverkmusea er basert på et faglig, økonomisk og organisatorisk samarbeid mellom Kystverket som statlig fagdirektorat og fire selvstendige museumsinstitusjoner:

- Lindesnes fyrmuseum
- Jærmuseet
- Stiftinga Sunnmøre museum
- Museum Nord

I forbindelse med behandlingen av statsbudsjettet for 2016, vedtok stortinget at Kystverkmusea skulle utvides med en ny samarbeidspartner fra 01.01.2016: Museene for kystkultur og gjenreising i Finnmark (MKGF). Dette er i tråd med Kystverkmuseas prioriteringer og innebærer at det fra 2016 vil være en ansvarlig museumsinstitusjon i hver av Kystverkets fem regioner.

MKGF er en konsolidert museumsenhet med virksomhet i flere kommuner og arbeider overgripende med fiskerihistorie og kystkultur i Norges nordligste region. MKGF har blant annet ansvar for Berlevåg havnemuseum og Slettnes fyr.

Kystverkmusea skal til sammen fylle de nasjonale og regionale funksjonene knyttet til rollen som Kystverkets etatsmuseum. De fem institusjonene danner således et nasjonalt, museumsfaglig nettverk, som skal ha hele landet og hele Kystverkets virkefelt som arbeidsområde, dvs. hele den maritime infrastrukturen i form av:

- Fyr- og merketjenesten
- Havner og farleder
- Lostjenesten
- Moderne trafikkovervåking
- Miljø- og sikkerhetsberedskap

Kystverkmuseas rolle som etatsmuseum er basert på et samarbeid mellom fem selvstendige institusjoner. Likevel skal en tilstrebe en størst mulig samordning av aktiviteten, både ved å utarbeide felles strategi- og plandokumenter, og gjennom de tilskudds- og ytelsesavtaler som hvert år inngås mellom de enkelte museene og Kystverket.

Økonomi

Driften av Kystverkets etatsmuseer er basert på 60 prosent statlig finansiering over Samferdselsdepartementets budsjett, samt 40 prosent lokal og/eller regional medvirkning.

Kystverkmusea ble opprettet etter en minimumsmodell, med en fagstilling ved hver av institusjonene knyttet opp mot etatsmuseumsfunksjonen. I tillegg er det en stilling ved Lindesnes fyrmuseum avsatt til å fylle oppgavene som koordinerende institusjon. I 2015 ble det gitt et samlet driftstilskudd til de fire etatsmuseene på 8 millioner kroner.

Generelt

Kystverkets etatsmuseum er inne i sitt åttende driftsår. Museene har hatt et aktivt år med mye utadrettet virksomhet.

Første januar 2014 ble Kystverket og Kystverkmusea formelt overført fra Fiskeri- og kystdepartementet til Samferdselsdepartementet. Det har derfor vært en viktig oppgave for Kystverkmusea å orientere seg i den nye politiske og administrative landskapet.

Kystverkmusea har søkt kontakt med de andre etatsmuseene under Samferdselsdepartementet. I mai 2015 ble både Vegmuseet og Jernbanemuseet besøkt og Kystverkmusea hadde samtaler med de respektive direktørene. I november ble besøkene fulgt opp med et møte mellom de tre etatsmuseene på Jæren der Kystverket og Samferdselsdepartementet også var til stede.

Budsjettmessig registrerer vi at de statlige bevilgningene til de andre samferdselsmuseene er betydelig høyere enn det Kystverkmusea til sammen mottar, og at disse museene på de fleste områder har betydelig bedre rammevilkår enn Kystverkets etatsmuseum. Sett på bakgrunn av den historiske betydningen som sjøveien og utviklingen av den maritime infrastrukturen har hatt for kommunikasjon, samferdsel og næringsutvikling i landet vårt, finner vi dette urimelig og unaturlig.

Intern arbeidsdeling i Kystverkmusea

Etatsmuseet skal ha hele landet og hele etatens virkefelt som arbeidsområde. For å oppnå dette har en valgt en delvis geografisk og delvis tematisk ansvarsfordeling mellom "avdelingene". I denne forbindelse har en også tilstrebet et mest mulig hensiktsmessig forhold mellom de enkelte museene og Kystverkets respektive regionkontorer.

Lindesnes Fyrmuseum

LINDESNES FYR

Lindesnes fyrmuseum er organisert som en stiftelse. Den har, ved siden av museumsvirksomheten, som målsetting å bevare den fredede fyrstasjonen på Lindesnes og legge forholdene til rette for de mange besøkende i området. Stiftelsen er et selvstendig museum, som ikke mottar driftstilskudd fra Kulturdepartementet og derved heller ikke har vært organisatorisk berørt av den nasjonale museumsreformen.

Lindesnes fyrmuseum skal fungere som koordinerende ledd i Kystverkmusea, og ha hovedansvaret for kontakten med fagetaten. Som koordinerende ledd skal museet ivareta helhetsperspektivet i Kystverkmuseas virksomhet og ivareta forholdet til andre nasjonale og internasjonale samarbeidspartnere.

Lindesnes fyrmuseum skal også ha et spesielt ansvar for vern og alternativ bruk av etatens kulturminner i samarbeid med Senter for eiendom og kultur i Kystverket Sørøst.

Jærmuseet

Stiftinga Jærmuseet er regionmuseum for kommunene Randaberg, Sola, Sandnes, Gjesdal, Klepp, Time og Hå, samt regionalt vitensenter for Rogaland og Sør-Vestlandet. Jærmuseet er en vitenskapelig institusjon som skal dokumentere Jærregionens historie gjennom innsamling, bevaring, forskning og formidling. Museet skal fremme interessen for kunnskap, utdanning, forskning og kompetansebygging i regionen og særlig stimulere barn og unges interesse for teknologi og naturvitenskap, utforskertrang og samfunnsengasjement. Jærmuseet har 13 besøksanlegg.

Tungenes fyr representerer Jærmuseet i Kystverkmusea. Tungenes fyr skal ta et spesielt ansvar for å dekke Kystverkets virksomhet navigasjons-, los-, og VTS-virksomhet. Varden Sjøredningsmuseum formidler også kystkultur innenfor Jærmuseet. Denne avdelingen formidler historien til sjøredningstjenesten langs Jærkysten.

Sunnmøre Museum

Stiftinga Sunnmøre Museum er et konsolidert museum bestående av 12 avdelinger. Museet dokumenterer og forsker på materielle og immaterielle minner som særpreger Sunnmøre.

I Stiftinga Sunnmøre Museum har Dalsfjord Fyrmuseum det daglige ansvaret for Kystverkmuseas arbeid. Dalsfjord Fyrmuseum har eget museumsbygg med fast utstilling om Fyr- og merkevesenet. Dalsfjord Fyrmuseum har en omfattende gjenstandssamling fra Fyr- og merkevesenet.

Andre avdelinger med fokus på Kystverkmuseas fagområder er Herøy Kystmuseum (kystkultur, fartøy, Flåværlia), Godøy kystmuseum (loshistorie), Aalesund Museum (fiske) og Sunnmøre Museum Borgundgavlen (fiske, fartøy og middelalderhavn).

Blant de konsoliderte musea i Møre og Romsdal har Stiftinga Sunnmøre Museum et særlig fokus på formidling. I Kystverkmusea har Stiftinga Sunnmøre Museum et spesielt ansvar for å dekke Kystverkets virksomhet innen fyr- og merker.

Museum Nord

Stiftelsen Museum Nord driver innsamling, dokumentasjon, forskning og formidling av kultur- og naturhistorie i Ofoten, Vesterålen og Lofoten. Museet arbeider med bevaring av kulturhistoriske miljøer, vern av gjenstander, bygg, skrevne kilder, foto og muntlig tradisjon. Stiftelsen skal drive en allsidig formidling og være et kompetansesenter for museal virksomhet i sitt område. Museum Nord har 20 besøksanlegg for publikum.

I Museum Nord har Lofotmuseum det daglige ansvaret for Kystverkmuseas arbeid, men også ved Andøymuseet og Hurtigrutemuseet er Kystverkmusea involvert.

I etatsmuseet skal Museum Nord ta et spesielt faglig ansvar for å dekke Kystverkets virksomhet knyttet til havnebygging.

Samarbeid med andre organisasjoner/institusjoner

Som Kystverkets etatsmuseum deltar Kystverkmusea i det tverretatlige samarbeidet knyttet til "Felles handlingsplan for Kystkultur".

Kystverkmusea deltar i et nasjonalt samarbeid mellom de maritime museumsnettverkene, blant annet gjennom redaksjonen for prosjektet "Fortellinger om Kyst-Norge". Hvert av Kystverkmusea er dessuten medlemmer i det nasjonale museumsnettverket for fiskerihistorie og kystkultur. Kystverkmusea har tatt en ledende rolle i forbindelse med forprosjektet til "Farleia" - et samarbeidsprosjekt mellom de maritime museumsnettverkene som sikter på å lage et bokverk om farleia langs kysten og digital formidling på Kystverkmuseas tjeneste www.kystreise.no.

På nasjonalt nivå har Kystverkmusea gjennom en årrekke hatt et nært samarbeid med de frivillige organisasjonene som er engasjert i arbeidet med bevaring og alternativ bruk av fyr. Disse organisasjonene er: Norsk Fyrhistorisk Forening, Forbundet KYSTEN, Den Norske Turistforening og Friluftsrådernes landsforbund. Med jevne mellomrom avholder Kystverket kontaktmøter med organisasjonene og andre leietakere. Kystverkmusea deltar også på disse samlingene. I tillegg er det en varierende grad av samarbeid mellom de enkelte Kystverkmusea og de lokale aktørene på fyrene i de enkelte regioner.

Kystverkmusea har også innledet et samarbeid med Kystverkets pensjonistforbund om blant annet registrering av foto ved de enkelte regionkontorene.

Internasjonalt samarbeid

Hvert enkelt fyr er et ledd i et verdensomspennende nettverk av navigasjonshjelpemidler.

Fyrene er således en del av verdensarven som krever samarbeid over landegrensene for å ivaretas. Utfordringene knyttet til teknologisk utvikling, automatisering og avbemannning er i hovedsak de samme over hele verden, og Norge kan ha mye å tjene på å utveksle erfaringer med andre land. Samtidig er det behov for et internasjonalt formidlingssamarbeid som nettopp retter fokus på fyrene som global kulturarv og internasjonale kulturminner.

På oppdrag fra Kystverket deltar Kystverkmusea ved Lindesnes Fyrmuseum i IALAs EEP-komiteé i arbeidsgruppen for historiske fyr og bevaring av fyr som kulturminner. Som en følge av dette arbeidet har en knyttet kontakter til et omfattende internasjonalt nettverk innen offentlig administrasjon, fyrmuseer og frivillige organisasjoner.

Kystverkmusea har også deltatt i planleggingen og gjennomføringen av flere internasjonale seminarer om fyrhistorie og bevaring av fyr som kulturminner. I samarbeid med fotograf Rune Nylund Larsen er det produsert en fotoutstilling med norske fyr, som til nå har blitt vist på tre ulike fyrmuseer i Frankrike. I tillegg er det stor interesse fra flere hold for å utvikle nettstedet www.coastlight.net til en internasjonal tjeneste for formidling av fyrhistorie.

Prosjektmidler

Etter innstilling fra direktørene i Kystverkmusea, vedtok styret ved Lindesnes fyrmuseum følgende fordeling av Kystverkmuseas prosjektmidler for 2015:

Kjell Viken: Dokumentasjon av M/S Grip	10 000,-
Arkivkilder vedr. kartograf Jens Sørensen	125 000,-
Fyrhistorisk seminar	100 000,-
Kystverkmusea.no (utvikling)	100 000,-
Norske støpejerns fyr (dok./formidl.)	150 000,-
Informasjonsfilm om Kystverkmusea	100 000,-
Gamle Oksøy: Utplassering av skilt	50 000,-
Gamle Oksøy: Dokumentasjon/registrering	50 000,-
Loshistorie på Sunnmøre	150 000,-
Teknologisk utvikling av kystreise.no	150 000,-
Rune Nylund Larsen: Fotoutstilling	20 000,-
Informasjonsplakater til fyr	31 000,-
Tollisteprojekt Finnmark	80 000,-
Utstilling "Lysets år" (Lindesnes)	85 000,-
Videreutvikling "Farleia"	227 000,-
Sum fordelt:	1 428 000,-

Besøkstall Kystverkmusea

Lindesnes fyrmuseum	55 717	betalende
Tungenes fyr	18 402	totalt for Jærmuseet: 203 510
Dalsfjord fyrmuseum	448	totalt for Sunnmøre museum: 88 282
Lofotmuseet	9 852	totalt for Museum Nord: 229 487

FORVALTNING

Mål: Forvalte kulturarven knyttet til Kystverkets virkeområder for samtid og framtid

Workshop om fyrteknologi

Kystverkmusea har gjennomført en workshop om fyrteknologi i samarbeid med Kystverket. Som del av sin modernisering og behov for å ta i bruk ny teknologi har Kystverket utfordringer knyttet til bevaring og eventuell fortsatt bruk av gammelt utstyr. Samlingen ble arrangert på Oksøy fyr 16.-18. mars.

Under Oksøyseminaret var det særlig fokus på problemstillingene med fjerning av kvikksølv og bruk av LED pærer i moderne fyr. Kystverkmusea har gjennom deltakelse i internasjonale IALA seminar lært hvordan disse problemene løses andre steder.

Jørgen Steen Royal Petersen fra Søfartsverket i Danmark fortalte om de danske løsningene og erfaringene. Oksøyseminaret vil bli et årlig arrangement der Kystverket, Kystverkmusea og andre fagfolk skal diskutere spenningsfeltet mellom kulturminneforvaltning og ny teknologi.

Forvaltningsplaner for de fredete fyrstasjonene

Kystverket utarbeider forvaltningsplaner for de fredete fyrstasjonene i etatens eie, og Kystverkmusea bistår etaten i dette arbeidet. Kystverkmusea bidrar fortløpende med tekster om fyrstasjonenes endringshistorie. Vi bidrar også med fotodokumentasjon, gjennomgang av bygg og plantegninger m.m. når vi deltar på befaringer med Kystverket. I løpet av 2015 deltok Kystverkmusea med denne typen arbeid på følgende fyrstasjoner: Landegode, Måløy-Skarholmen, Slåttery, Kvitsøy, Sula, Vingleia, Alnes og Utvær.

Kystverkets landsverneplan

Kystverkets landsverneplan ble lagt frem i 2009. Kystverkmusea følger fortløpende opp verneplanen i samarbeid med Kystverket og vernemyndighetene, og bistår med dokumentasjon og kunnskapsinnhenting.

Digitalt museum

Alle avdelingene i Kystverkmusea arbeider med registrering av gjenstander og foto i Primus. Registreringene publiseres fortløpende på www.digitalmuseum.no og gjenstandene blir dermed tilgjengeliggjort for et stort publikum. Alle våre gjenstander og fotografier er søkbare med emneordet Kystverkmusea. Ved utgangen av 2015 var det publisert 272 gjenstander og 256 fotografier.

Magasiner og samlinger

Alle avdelingene i Kystverkmusea arbeider med å utbedre og/eller bygge ut sine magasinarealer for å sikre en tilfredsstillende gjenstandsoppbevaring.

Mot slutten av året påtok Kystverkmusea seg arbeidet med å velge ut bevaringsverdige gjenstander fra det gamle "Fyrvesen Oplag" på Nørve i Ålesund. Dalsfjord fyrmuseum arbeider videre med å utvide sin samling gjennom aksjon av disse gjenstandene. Denne enkeltaksjonen er den hittil mest omfattende etatsmuseet har fått.

Ved Lindesnes fyrmuseum har man satt i gang utredning for bygging av eget magasin- og lagerbygg. Fyrmuseet har også meldt interesse for å være med på et regionalt fellesmagasin. Jærmuseet har fått tiltaksmidler til bygging av nytt magasin for store gjenstander. I Museum Nord utredes magasinbehovet i forbindelse med planlegging av opplevelsessenteret SKREI.

DAM – digitalt foto og filmarkiv

Kystverkmusea har et eget arkiv for digital foto og film. Dette DAM systemet er en del av datagrunnlaget i kystreise.no-portalen, og inneholder etatsmuseets filmarkiv og alt digitalisert kulturhistorisk materiale knyttet til kystreise.no.

Pr. 31.12.2015 er det produsert i alt 78 filmer til kystreise.no/coastlight.net og det er publisert til sammen 1 482 foto. I tillegg er det publisert 93 filmer fra NRK's arkiv på kystreise.no/coastlight.net

Arkivet inneholder dessuten 103 filmer som kun er til intern faglig bruk ved museene.

Kartlegging og tilgjengeliggjøring av arkivmateriale

Mye av det relevante kildematerialet for Kystverkmusea befinner seg på andre institusjoner, som Riksarkivet, Statsarkivene, Nasjonalbiblioteket og andre museer. Kystverkmusea arbeider fortløpende med å få oversikt over kildetilfanget som en del av museenes aktuelle dokumentasjons- og forskningsprosjekt.

Vest-Agder fylkeskommune har et digitalt arkiv over fyrtegninger og fyrfoto. En samling med kart, tegninger og foto av fyr er gjort tilgjengelig på nettet.

FORSKNING OG DOKUMENTASJON

Mål: Bidra til vitenskapelig brobygging mellom fortid og framtid, og mellom natur, kultur og teknologi

Mal for dokumentasjon av teknisk utstyr

Kystverkmusea har utviklet en mal for dokumentasjon av teknisk utstyr på fyrstasjoner. Denne ble testet ut på Oksøy fyr i mars og på Landegode i april. Malen har senere også vært brukt på andre fyr.

Kystverkmusea driver en fortløpende dokumentasjon av fyrlinser og øvrig tekniske anlegg i forbindelse med befaringer på fyrstasjonene.

Støpejerns fyr

Kystverkmusea har startet opp et dokumentasjonsprosjekt om norske støpejerns fyr. Prosjektet fortsetter i 2016 og er et samarbeid med Næs jernverksmuseum. Målet er blant annet å øke kunnskapen om jernverkenes rolle i forhold til den norske fyrutbyggingen, først og fremst på 1800-tallet. I fortsettelsen følges dette prosjektet opp av Lindesnes fyrmuseum, og Simen Lunøe Pihl skriver en artikkel om temaet.

Artikler

Kystverkmusea har som målsetning å skrive fagartikler om våre tema. En artikkel om trafikkentraltjenesten er skrevet av Eirik Gurandsrud ved Tungenes fyr, han har også begynt arbeidet med en ny artikkel om los-tjenesten. Simen Pihl ved Lindesnes fyr har startet arbeidet med en artikkel om norske støpejerns fyr.

Forarbeid til utstillinger

Forarbeidet til utstillinger vil i mange tilfeller innebære kunnskapsproduksjon basert på kildegransking og forskingsarbeid. Aktuelle prosjekter er Andenes fyr og havn, Hurtigruta og farleia, losvirksomhet på Sunnmøre og tema utstillingene om fotograf Wilse på Lindesnes, Dalsfjord og Lofotmuseet.

Dokumentasjonsprosjekter

Kystverkmusea arbeider med dokumentasjon og kildeinnsamling om ulike relevante tema. I Museum Nord har man eksempelvis arbeidet med dokumentasjon av Melbu fiskerihavn 1904-2014, og på Sunnmøre museum pågår dokumentasjon av fyrene Runde og Grasøyene, samt losvirksomhet ved intervjuer av losere og losfamilier. Museene har også registrert maritime kulturminner i landsverneplanens representative områder som del av kystreise.no.

Kystverkmusea har hatt et samarbeid med Torbjørn Ødegaard om å framskaffe arkivmateriale om Lindesnes og andre norske fyr i utenlandske arkiv. I 2015 er det også gjennomført et prosjekt med transkribering av journalene til den danske kartografen Jens Sørensen som kartla sydkysten av Norge på begynnelsen av 1700-tallet. Materialet er tenkt å danne grunnlaget for en publikasjon om framveksten av den skandinaviske kartografien.

Farleia

Farleiaprosjektet er igangsatt av de maritime museumsnettverkene, og Kystverkmusea deltar i styringsgruppa. Forprosjektet ble avsluttet i desember 2015.

Som følge av det nasjonale farleiaprosjektet er det satt i gang regionale prosjekter i Finnmark, Nordland, Møre og Romsdal, Agder og Oslofjorden. Kystverkmusea er involvert i fire av disse: Finnmark, Nordland, Møre og Romsdal og Agder.

FORMIDLING

Mål: Formidle kunnskap gjennom opplevelse, deltagelse og utforsking

Fyrhistorisk seminar

Hvert annet år arrangerer Kystverkmusea Fyrhistorisk seminar sammen med Kystverket og Norsk Fyrhistorisk forening. Seminaret er en nasjonal møteplass for både offentlige og frivillige, og er viktig for dette aktør-samarbeidet. Årets seminar ble gjennomført i Bodø og på Landegode fyr 18-19. april. Tema for seminaret var fyropplevelser og sosiale forhold på fyr. Kystverkmuseas fagmedarbeidere bidro alle med foredrag på seminaret.

Informasjonsplakater om Kystverket og Kystverkmusea

I samarbeid med Kystverket er det produsert en utstilling som tar for seg hovedtrekkene innen etatens historie. Den er produsert som seks plakater, som sendes ut til samtlige fyr. Plakatene er også laget som roll-ups. Disse er distribuert til alle avdelingene i Kystverkmusea og alle Kystverkets regionkontorer.

kystreise.no

Videreutvikling av formidlingstjenesten pågår stadig og ledes av Jan Robert Jore, JRJ-film. kystreise.no er utvidet både med hensyn til samarbeidspartnere og innhold. Innenfor Farleiaprojektet skal det produseres nytt innhold til kystreise.no, og internasjonalt blir det publisert stadig mer på coastlight.net.

I 2015 ble første fase av den nordiske delen av kystreise.no gjennomført, med produksjon av to temafilmer: "Skagerrak – vårt felles nordiske opphav" og "Mat fra nordisk hav", samt fire ulike stedsfilmer.

I forbindelse med samarbeidet mellom de maritime museene i Skandinavia og Østersjø-regionen arbeides det også med en videre geografisk utvikling av coastlight.net.

Formidling på fredete fyrstasjoner

Alle avdelingene i Kystverkmusea produserer fortløpende tekster til betongskiltene som plasseres utendørs på utvalgte fyrstasjoner. Betongelementer til skiltene er fraktet ut til flere fyr eller lagret for distribusjon ved Kystverkets regionkontorer. Hittil er det satt opp skilt på følgende fyrstasjoner: Tranøy, Homlungen, Lyngør, Færder, Store og Lille Torungen, Ryvingen og Lista.

Avdelingene har i 2015 produsert tekster til skilt for Kvitsøy, Tungenes, Slåtterøy, Lindesnes og Odderøya.

Kystens veivisere

Kystverkmusea gir ut skriftserien "Kystens veivisere" om ulike emner innenfor vår tematikk. Kystverkmuseas fagråd er redaksjon for skriftserien. Det var ingen utgivelse i 2015, men arbeid med to utgivelser pågår.

Sosiale media

Facebook brukes til å synliggjøre Kystverkmusea og til å ha en dialog med et bredt publikum. Facebook-profilen oppdateres stadig med relevante faglige lenker og bilder. I desember ble det laget en julekalender som lenket til en ny film fra kystreise.no hver dag frem til julaften.

Kystverkmusea arbeider også videre med utvikling av www.kystverkmusea.no.

Utstillinger om norske støpejernsfyr

En utstilling om norske støpejernsfyr har blitt utviklet av Kystverkmusea. Den består av en generell del og en del som tilpasses det enkelte fyr der utstillingen skal vises.

Støpejernsutstilling på Lindesnes åpnet i tårnet i juli. Øvrige utstillinger åpner ved de andre Kystverkmusea i 2016.

I tilknytning til støpejernsprosjektet har Kystverkmusea fått laget fire putefyrtårn. De er fyrtårnbyggesett laget av puter som barn kan leke med.

Eksterne utstillinger

Kystverkmusea bistod i juni 2015 Kystmuseet i Sogn og Fjordane med å få til en fotoutstilling med Rune Nylund Larsens fyrfotografier. Kystverkmusea eier bildene som ble vist i denne utstillingen.

Skoleformidling og DKS

Alle avdelingene i Kystverkmusea har formidling utarbeidet spesielt for skolene og egne formidlingsopplegg innenfor Den Kulturelle Skolesekken (DKS). DKS er museenes største satsning på barn og unge. Program og innhold for skolebesøkene er under stadig utvikling.

Skoleformidling ved avdelingene i 2015:

- Lindesnes: 2 100 elever i DKS.
- Tungenes: To opplegg i DKS, besøkt av 354 elever.
- Dalsfjord: Tre opplegg i DKS gjennomført hos andre avdelinger. Besøkt av 273 elever.
- Lofotmuseet: Fire opplegg i DKS, besøkt av 750 elever.

Tiltak Lindesnes

I 2015 åpnet Lindesnes fyrmuseum tre utstillinger. I anledning UNESCO's "Lysets år" ble det laget en utstilling med samme navn og lyset som tema. Fotograf Anders Beer Wilses 150-årsjubileum ble markert ved mange museer og bibliotek. Lindesnes fyrmuseum laget sin egen lille utstilling med noen av Wilses fotografier fra Lindesnes og Sørlandet. I juli åpnet en utstilling om støpejernsfyr i tårnet på Lindesnes i anledning 100-årsjubileet for dette. Utstillingen er en del av Kystverkmuseas fellesprosjekt om norske støpejernstårn.

Lindesnes fyrmuseum gjennomførte 10 større publikumsarrangement i 2015. Arrangementene hadde temaer med alt fra fyr, fiske og mat til klassisk musikk. En gang i uken i juli måned og ved et tilfelle i høstferien arrangerte museet kveldsomvisninger på fyret. De ble godt besøkt. Deltakerne på leietakersamlingen til Kystverket Sørøst i september kom også ut til fyret på kveldsomvisning.

I 2015 ble Lindesnes fyrmuseums hjemmeside www.lindesnesfyr.no fornyet. Den nye siden ble lansert i juni 2015 og en lokal webkomité samarbeider med leverandøren om videre utvikling og optimalisering.

Tiltak Tungenes

Den kjente franske maritime kunstneren Raminé de Brest sto bak hovedutstillingen på Tungenes fyr i 2015. "Sommerleir for framtidfyre" besto av kunstneriske fyrsulpturer laget av gjenbruksmaterialer. I tillegg hadde kunstneren en maleriutstilling i kafeen.

Det har vært 18 402 besøkende på Tungenes fyr i år. Dette er det nest beste besøktallet avdelingen noensinne har registrert.

Konsertserien "Torsdag på Tungenes" har etter hvert blitt en etablert musikkarena i regionen. Konsertene er stort sett godt besøkte, publikum og artister gir svært gode tilbakemeldinger. Det ble i alt arrangert ni konserter. Åpen dag med demonstrasjon av båtmotorer på motorsamlinga i Tungevågen den 20. september hadde om lag 100 besøkende. Det ble arrangert redningsdag ved Varden Sjøredningsmuseum den 31. mai og dit kom 261 besøkende. Avdelingslederen holdt tre foredrag om fyr på eldresentre i februar og november og foredrag om sjøtrafikksentralene på Norske historiedager i Stavanger den 21. juni.

Avdelingslederen har sammen med grafisk designer Unni Flatebø begynt å utvikle skilt som skal settes ut langs Jærkysten for å informere om kystreise.no. Skiltene kan forhåpentlig settes ut i løpet av våren 2016.

Tiltak Dalsfjord

Arbeidet med losutstilling pågår. Til kystreise.no og coastlight.net har Dalsfjord Fyrmuseum deltatt i utviklingen og ferdigstillingen av følgende kortfilmer om Flåværlia: "Flåværlia", "Losenka", "Museumsformidling i Flåværlia ved Herøy Kystmuseum", "Siste elev på Flåvær skule", "Museumsformidling på Borgarøya" og "På jakt etter Sunnmørsjekta".

Dalsfjord Fyrmuseum har laget utstilling om Wilse som fyrfotograf.

Som en del av Den Kulturelle Skolesekken ble det arrangert to formidlingsopplegg i Flåværlia. Museet bidro med repslagning i formidlingsopplegget Anno ved Volda Bygdetun.

Fyrmuseet har også holdt flere foredrag.

Tiltak Lofotmuseet

En masterplan for den nye utstillingen på det nasjonale Hurtigrutemuseet på Stokmarknes er utarbeidet. Ved Museum Nords avdeling på Andenes pågår arbeidet med nye utstillinger, arbeidstittelen er Andenes fyr- og havnemuseum. Lofotmuseet produserte utstillingen "Wilse på Lofotfisket" i anledning fotografens jubileum. Lofotmuseet arrangerte Kystens dag den 7. juni og Forskningsdagen 27. september, begge arrangementene ble godt besøkt. Kristine Moltu holdt foredrag om havnene på yttersida av Lofoten, under Neslanddagene 24.-26 juli.

FORANKRING

Mål: Kystverkmusea skal ha både legitimitet og autoritet i etaten som samarbeidspartner og kulturhistorisk fagressurs

Samarbeidsprosjekter med etaten

Kystverkmusea samarbeider nært med Kystverket i en rekke prosjekter.

Disse er også mer utførlig beskrevet under de andre punktene:

- Forvaltningsplaner for de fredete fyrene
- Kystverkets landsverneplan for maritim infrastruktur
- Formidling på fredete fyrstasjoner
- Museene bistår etaten med råd, fagstoff, fotografier, svar på henvendelser fra publikum og andre saker etter behov
- Oksøyseminaret
- Deltakelse på Kystverkets leietakersamlinger

Nasjonale museumsnettverk

Kystverkmusea samarbeider med de andre maritime museumsnettverkene. Dette har blant annet resultert i fellesprosjektet Farleia. Jo van der Eynden har vært med i redaksjonen for piloten til prosjektet.

Jo van der Eynden deltok på samling i Trondheim i juni. Kristine Moltu, Frode Pilskog, Simen Lunøe Pihl og Jo van der Eynden deltok på fellessamling for de maritime museumsnettverkene i Bergen i november.

Internasjonale nettverk

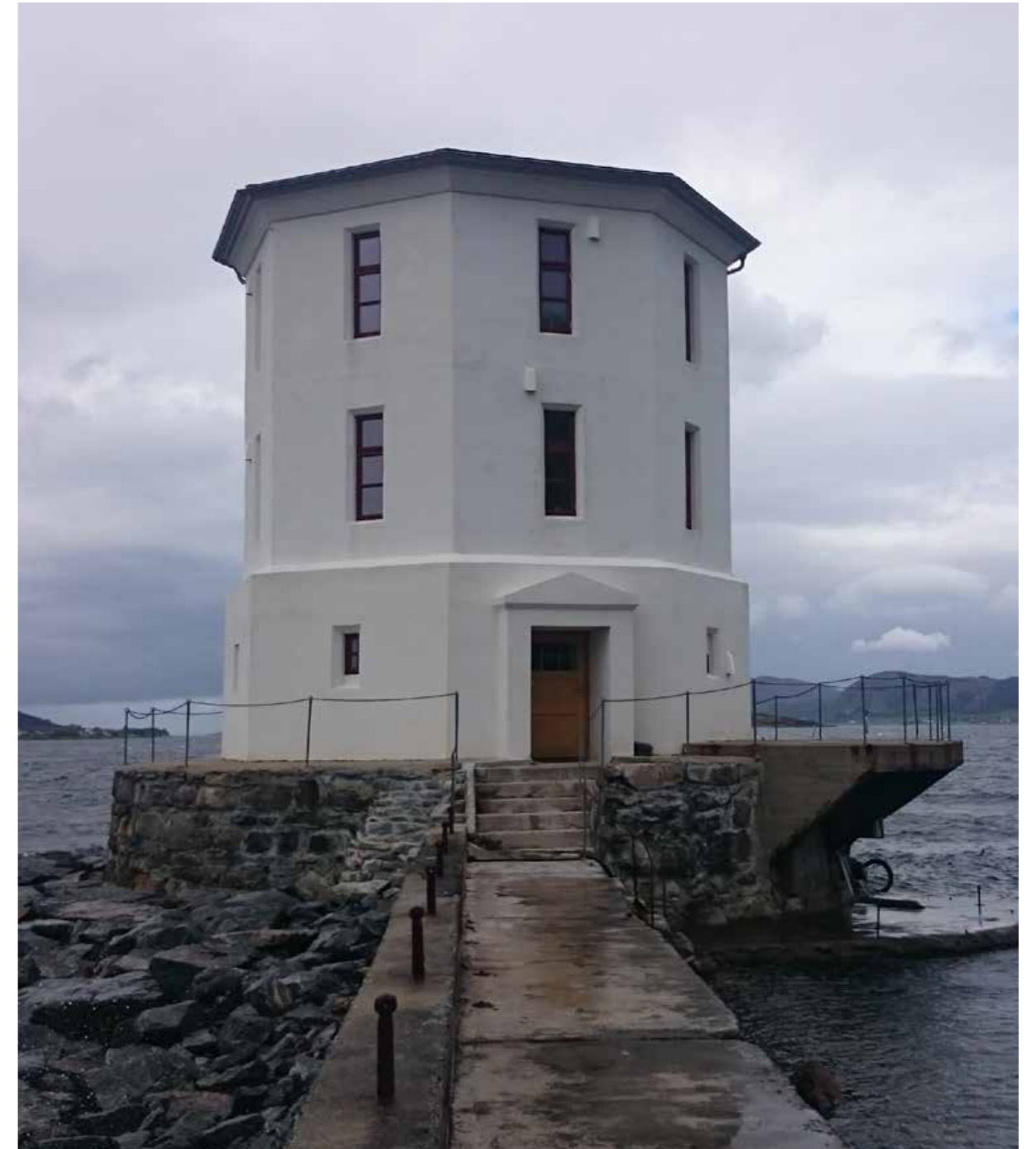
Kystverkmusea prioriterer å knytte kontakter internasjonalt. Jo van der Eynden har møtt på samlinger og fulgt opp arbeidet i IALA Heritage forum. Sammen med Jan Robert Jore har han og vært på møter med samarbeidspartnere i Norden og Baltikum i forbindelse med coastlight.net og Østersjøprosjektet.

Samarbeid med samferdselsmuseene

I mai 2015 gjennomførte Kystverkmusea studiebesøk og samtaler ved Jernbanemuseet og Vegmuseet. Den 4. november ble det avholdt et felles møte mellom Kystverkmusea, Vegmuseet og Jernbanemuseet på Jæren. Der deltok også Inger Lise Sogstad fra Samferdselsdepartementet og Hilde Andresen fra Kystverket. Samferdselsmuseene er enige om å fortsette samarbeidet og ser på mulighetene til å skape felles prosjekt.

MS Gamle Oksøy

Gamle Oksøy har i 2015 vært i flittig bruk. Fartøyet har utført oppdrag både for Kystverket og Sjøforsvaret. I juli var fartøyet i bruk i forbindelse med The Tall Ships races både i Ålesund (som loskontor) og i Kristiansand (som "havnevakt"). Disse oppdragene kunne kombineres med andre aktiviteter, blant annet utplassering av betongfundamenter til skilt på fyrstasjoner og filmopptak til kystreise.no/coastlight.net.

FORNYING

Mål: Kystverkmusea skal være aktive i samtida på en måte som er med på å forme framtida

kystreise.no og coastlight.net

Det kommer stadig nytt innhold til både den nasjonale og internasjonale formidlingsplattformen. kystreise.no er valgt til å være digital formidlingsplattform for det videre arbeidet med Farleiaprojektet. I den forbindelse har det blitt bevilget til sammen kr. 600.000 over tre år fra Norsk Kulturråd til teknologisk utvikling av plattformen for integrering med Norwegiana/Europeana, og til videre utvikling av samarbeid mot undervisning og reiseliv.

I 2015 ble også første del av den nordiske delen av kystreise produsert i samarbeid med Bohuslän Museum og Han Herred Havbaade. Finansieringen kom fra Nordisk Ministerråd, Samferdselsdepartementet og Fiskeridirektoratet/Nærings- og fiskeridepartementet. M/S Gamle Oksøy ble benyttet til opptakene, med medlemmer av venneforeningen som mannskap. To temafilmer ("Skagerrak: vårt felles nordiske opphav" og "Mat fra nordisk hav") og fire stedsfilmer ble produsert av JRJ-film A/S, ved Jan Robert Jore. I denne forbindelse ble også nettstedet "Kustresa.se" og "kystreise.dk" opprettet. Del to av dette prosjektet er foreløpig ikke finansiert.

Sammen med Museum Vest deltar Lindesnes fyrmuseum i det såkalte "Østersjøsam arbeidet" (Scandinavian-Baltic Maritime Heritage Network). Et nettverk av maritime museer som arbeider i tilknytning til det kulturpolitiske samarbeidet, som er opprettet mellom landene i Østersjøregionen. Vi har sett på dette nettverket som en god mulighet til å utvide vårt internasjonale kontaktnett og finne nye samarbeidspartnere som kan produsere innhold til coastlight.net. I 2015 ble det søkt midler til finansiering av et tokt Østersjøen rundt med M/S "Gamle Oksøy" i 2016, hvor hvert av de samarbeidende museene er utfordret til å lage film som presenterer ulike sider av deres maritime kulturhistorie. I tillegg til omsøkt finansiering fra Norsk Kulturråd, er det allerede bevilget midler fra Polen og Estland til prosjektet.

Studietur

I mars reiste Lindesnes fyrmuseum på studietur rundt Skagerrak til Sjøfartsmuseet i Helsingør, Nakkehoved fyr, Vinga fyr og Dalënmuseet i Sverige. Foruten personalet fra Lindesnes fyr deltok Frode Pilskog fra Dalsfjord fyrmuseum.

Studieturen ga innblikk i moderne museumsutstillinger, utviklingen av gass til bruk i fyr, konstruksjonen av kullblussfyr og hvordan man kan utvikle et kortreist matkonsept.

Arkitektkonkurransen for maritimt vitensenter ved Tungenes

Arkitektkonkurransen til det maritime vitensenteret "Vitenvågen" ble avsluttet i januar 2015. Den 12. mars ble det offentliggjort at det danske firmaet Rørbæk og Møller arkitekter vant med prosjektet "Vitenlandskapet".

Visningscenter for oppdrett på Tungenes

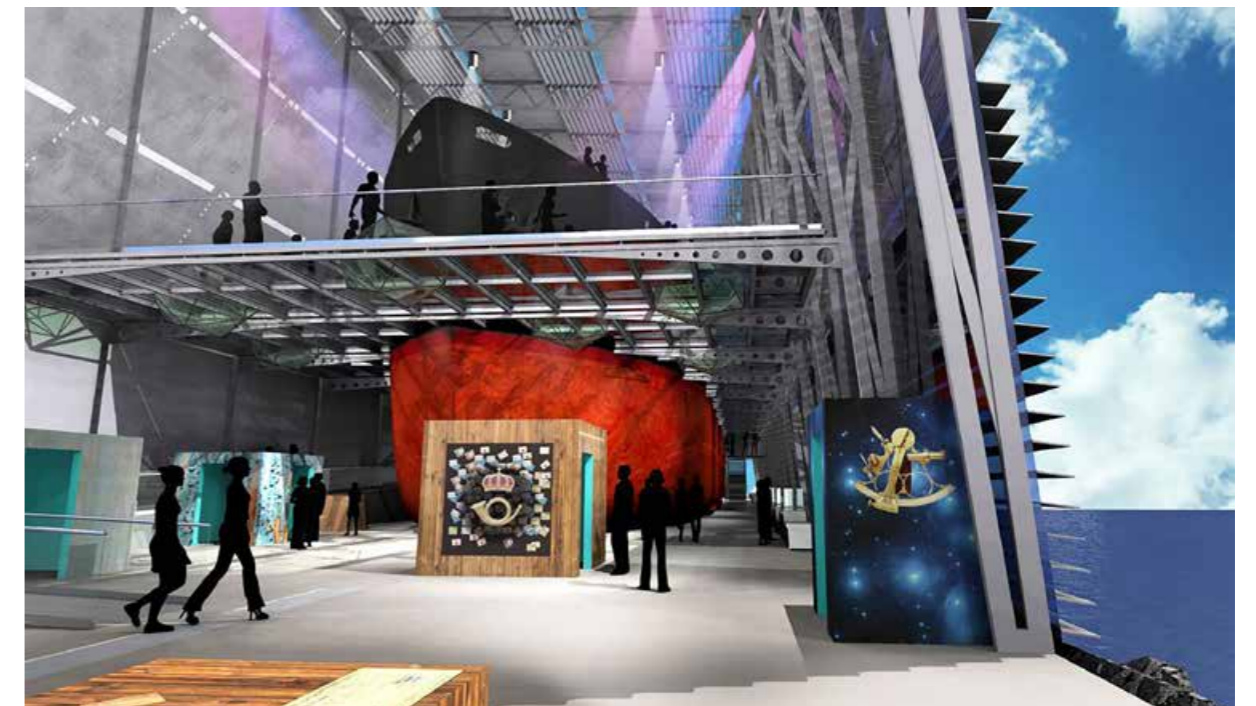
Visningscenteret skal inngå i det framtidige maritime vitensenteret. Men prosjektet kan starte før nybygget står klart. Både utstillingene og formidlingen kan gjennomføres i Sjøbruksmuseet i Tungevågen. Det er inngått en avtale mellom Bremnes Seashore fra Bømlo og Jærmuseet om driften av visningscenteret på Tungenes. Forutsetningen for avtalen er at søknaden om visningskonsesjon blir innvilget.

Hurtigrutemuseet og Andenes

Museum Nord har laget en masterplan for ny utstilling på Hurtigrutemuseet i Stokmarknes. Ved museets avdeling på Andenes er arbeidet med nye utstillinger i både fyrtårnet og museumsbygget igangsatt.

Visningscenter på Alnes fyr

Kystverket er med på et prosjekt med bygging av et nytt visningscenter ved Alnes fyr. Senteret vil inneholde kafé, kunstgalleri og en utstilling som presenterer Kystverkets virksomhet. Frode Pilskog deltar i Kystverkets prosjektgruppe som representant for Kystverkmusea.

Samarbeid med MKGF i 2015

På vårparten publiserte Museene for kystkultur og gjenreisning i Finnmark (MKGF) en rekke poster i kystreise.no og coastlight.net – herunder engelskspråklige versjoner av filmene – slik at Finnmarks-kysten nå framstår som relativt godt dekket.

I november ble det laget poster på kystreise.no/coastlight.net for fyrene i Troms, slik at samtlige fyr i region Troms og Finnmark nå er representert. Kystverket og Fortidsminneforeningen i Finnmark bistod med bilder.

Kystverkmuseas kalender i 2015

22.01	Fagrådsmøte	Gardermoen
06.02	Direktørmøte	Gardermoen
02-06.03	Studietur	Danmark og Sverige
17-18.03	Seminar	Oksøy fyr
19.03	Fagrådsmøte	MS Gamle Oksøy
17-19.04	Fyrhistorisk seminar	Bodø og Landegode fyr
06.05	Besøk på Norsk vegmuseum	Lillehammer
07.05	Besøk på Norsk jernbanemuseum	Hamar
18.06	Fagrådsmøte og befaring i Flåværleia	Sunnmøre
19.06	Direktørmøte	Ulsteinvik
04.11	Møte med Jernbanemuseet og Vegmuseet	Jæren
05.11	Direktørmøte	Jæren
23-24.11	Museumsnettverksamling	Bergen
10.12	Befaring på lager Nørve	Ålesund
11.12	Fagrådsmøte	Ålesund

KYSTVERKMUSEA

Lindesnes | Jæren | Sunnmøre | Lofoten

